

Prie Velikije - Luki sunaikinta 22-ji sovietų armija

Per kelias dienas trukusias kovas bolševikai čia neteko 40.000 užmuštųjų, 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Pats Velikije-Luki miestas buvo paimtas po karštų kautynių

IŠ VYRIAUSIOSIOS FIURERIO BŪSTINĖS. VIII. 27. DNB. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Kelias dienas trukusioje kovoje tarp Smolensko ir Iimeno ežero į rytus nuo Velikije-Luki buvo apsuptas ir sunaikintas sovietų 22-sios armijos masės. Pats Velikije-Luki miestas po karštos kovos taip pat buvo paimtas. Į mūsų rankas pateko 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Nepaprastai dideli kruvini priešiški nuostoliai siekia daugiau kaip 40.000 užmuštųjų.

IŠ VYRIAUSIOSIOS FIURERIO BŪSTINĖS. VIII. 27. DNB. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Velikije-Luki miestas buvo paimtas puolimu. Netoli Dniepro žiočių į pietus nuo Kijevo buvo nugalėtas vakariniame Dniepro krante dar užsilikusių priešų jėgų priešinimasis.

Į rytus nuo Velikije-Luki kelias dienas trukusiose kovose buvo apsupta ir sunaikinta sovietų 22-sios armijos masė. Į mūsų rankas pateko daugiau kaip 30.000 belaisvių ir 400 patrankų. Nepaprastai dideli priešiški nuostoliai siekia daugiau kaip 40.000 užmuštųjų.

Tarp Iimeno ežero ir Suomijų įlankos, o taip pat prieš Taliną ir suomių fronte karo veiksmai toliau vyksta sėkmingai.

Karo lėktuvai sudavė sunkių smūgių prieš sovietų kariuomenės telkiniams, esantiems į rytus nuo Kijevo, ir į vakarus nuo Maskvos ir Leningrado apylinkėse išardė geležinkelio linijų tinklus.

Kovos lėktuvų junginiai Suomijos įlankoje nuskandino keturis sovietų kariuomenės transporto laivus bendro 9.000 brt. Kitus keturis kariuomenės transporto laivus labai apgadino. Bombomis pataikė į vieną naikintuvą ir į vienos flotilijos vado laivą. Į kitus du naikintuvus į rytus nuo Zvejų pusiasalio buvo sėkmingai numesta bombų. Laivai sunkiai apgadinti.

Kovoje prieš Didžiąją Britaniją lėktuvai pereitą naktį bombardavo Anglijos rytų krantuose esančių uostų įrengimus ir aerodromus. Britų lėktuvams bandžius vakar dieną įskristi į Vokiečių įlanką ir pulti Lamanšo krantus, britai neteko 23 lėktuvų.

Iš kurių 11 oro kovose. Kitus 4 nu-

mušė sargybos laivai. Zenitinės patrankos ir minininkas numušė po 3 lėktuvus, jūrų artilerija — 2. Vokiečių kovos lėktuvams puolant naktį į rugpiučio 26 d. britų laivyno atramos punktą Aleksandrijoje, vokiečių bombos padarė didelį nuostolių uostui ir geležinkelio įrengimams. Britų lėktuvai pereitą naktį kai kuriose vakarų ir pietvakarių Vokietijos vietose kaip, pavyzdžiui, Koelno gyvenamajame kvartale, numetė sprogdinamųjų ir padegamųjų bombų. Zenitinės patrankos numušė du britų bombonešius.

Japonijos pareiškimas ir Maskvos atsakymas

HELSINKIS. B. S. tų radijo žiniomis, japonų ambasadorius Maskvoje Tatekava padarė užsienių reikalų komisariui Molotovui pareiškimą. Tatekava pareiškė, kad

japonų vyriausybė dėl žibalo ir benzino iš Jungtinių Valstybių siuntimo į Sovietų Sąjungą pateko į labai keblią ir sunkią padėtį.

daugiausia dėl to, kad šie transportai gabenami labai netoli Japonijos krantų. Japonų ambasadorius prašė sovietų vyriausybę į tą klausimą atkreipti rimtą dėmesį. Kaip praneša sovietų radijas, užsienių reikalų komisaras Molotovas japonų ambasadoriui pareiškė, kad sovietų vyriausybė per savo ambasadorių Tokijoje Smetaniną rugpiučio 23 d. japonų užsienių reikalų ministeriui Tojodai perdavė tokį pranešimą: Sovietų vyriausybė laikosi nuomonės, kad japonų vyriausybė neturinti jokio pagrindo nerimti.

Sovietų vyriausybė japonų vyriausybės mėginimą sutrukdyti normalius prekybos santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstybių laikysianti nedraugišku aktu.

TOKIO. DNB. Domei patvirtina, kad japonų vyriausybė padarė demaršą Sovietų Sąjungoje dėl Jungtinių Valstybių lėktuvų benzino gabenimo į Vladivostoką. Taip pat, pasak japonų agentūros, toks pat žingsnis padarytas Jungtinės Valstybės. Ta proga ypač nurodoma tai, kad laivų kelias eina arti Japonijos pakraščio, ir į tą faktą.

Iranas užpultas su Rooseveltto žinia ir pritarimu

BERLIN. DNB. Iš visos eilės aplinkybių Wilhelmstrassės sluoksniuose gaunama įspūdiu, kad Irano užpuolimas yra ne tik seniai jau planuotas, bet ir kad tas puolimas pravestas su Jungtinių Valstybių žinia.

Čia, pavyzdžiui, nurodomas vienas lordo Beaverbrooko pareiškimas, kad buvę jau nuo seniau paruošti tankiai transportui per Priešakinuosius Rytus. Be to, turima omenyje kad jau prieš kelias savaites į Teheraną buvo pasiųsta daugelis Jungtinių Valstybių korespondentų. Atkreipiamas dėmesys ir į „Daily Expresso“ rugpiučio 5 d. nr. tilpusį išsireiškimą, pagal kurį buvo tiksliai planuojama, kaip suteikti sovietams pagalbą kaip tik šiame kampa. Sie ir kiti reiškiniai, kompetingų vokiečių sluoksnių nuomone, sustiprina įsitikinimą, kad Rooseveltas negalėjo būti nepainformuotas apie tai, kas dabar vyksta Irane.

O be to, Churchillis aiškiai pabrėžė, kad per jo susitikimą su Rooseveltu nebuvo nė vieno žemės gabalo, apie kurį jie nebūtų išsikalbėję. Tų pačių sluoksnių manymu, esant tokioms aplinkybėms, Jungtinių Valstybių prezidentui netiktų vaidinti Piloto rolę, kurią, kaip atrodo, jis norėtų suvaidinti. Rooseveltas turėtų, kaip tuose sluoksniuose pabrėžiama, kaip tik dabar pasinaudoti geriausia proga įvykdyti jo paties paskelbtus nuostatus, tai yra, suteikti užpultajam kraštui tais nuostatais pažadėtą pagalbą ir savo draugams uždėti agresoriaus antspaūdą. Tas faktas, kad jis nieko nedaro, leidžia daryti išvadą, jog

su tokiu triukšmu paskelbtoji aštuonių punktų deklaracija tikrenybėje yra ne daugiau kaip tas, ką juose žiūrėjo vokiečių sluoksniai, būtent: blefas ir sau pavyzdžio neturįs farsas.

Londonas deda kortas ant stalo

Štai dėl ko reikėjo užpulti Iraną

STOCKHOLMAS. DNB. Laikraščio „Aftonbladet“ Londono korespondentas praneša, kad „News Chronicle“ taip pat patvirtina, kad anglų įsiveržimas į Persiją įvyko visiškai nepriklausomai nuo Persijos laikyenos, grynai kariniai sumetimais. „Iki šiol, taip rašo anglų laikraštis, mums buvo pavykę užmegzti ryšį su Sovietų Sąjunga tik pačioje šiaurėje. Žiemos metu tas ryšys yra pavojingas, o be to, jis per daug toli nuo pagrindinės kovos vietos. Kitus ryšius buvo galima užmegzti per Vladivostoką, kuris tačiau yra dar toliau ir kurį gali pasiekti kiekvienu momentu lauktina japonų intervencija. Pro Persiją gėmes turėsime visus metus nepaliaujamą kelią iš Persijos įlankos į Sovietų Sąjungą“. Panašiai nurodo ir laikraštis „Daily Express“, kad dabar, tai yra, Persiją užėmus, pro Basrą bolševikams bus galima siųsti kariuomenę ir karo medžiagą.

BERLIN. DNB. Berlyno vakariniai laikraščiai komentuoja anglų spaudos pasisakymus, kurie būdingi tikriesiems anglų ir sovietų įsiveržimo į Persiją motyvams. Ypač pažymimi pasisakymai, iš kurių matyti anglų džiaugsmas, kad jie dabar paėmė į savo kontrolę Persijos naftos laukus ir svarbius sausumos susisiekimo kelius tarp Egipto, Sirijos ir Indijos — iš vienos pusės, ir Indijos, Persijos įlankos ir Sovietų Sąjungos — iš kitos. Gyvai komentuojamas ir anglų pasakymas, jog „tame krašte, į kurį įkelia koją vokiečiai, neutralumo nėra“.

„Berliner Boersenzeitung“ šiuo reikalu rašo: „Vargiai begalima dar aiškiau pasakyti, kokiais motyvais Anglija vadovavosi. Bet negalima aiškiau pasakyti ir to, kad Anglija čia yra padarėsi brutalią demonstraciją prieš visas neutralias valstybes. Juo būdin-

giau, rašo toliau laikraštis, kad Turkija, kurią Anglija, matyti, norėtų ypatingai smarkiai paspausti, nesileidžia bauginama ir toliau atvirai rodo simpatijas užpultajam kaimynui ir kritikuoja anglų ir sovietų čia panaudotus metodus.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ rašo dėl anglų pasisakymo neutralumo reikalui: „Vadinasi, kas neutralus, tatau nustato dabar Churchillis ir Stalinas. Būti neutraliu jiems reiškia — visiškai įsijungti į jų karinį frontą. Pažymėtina čia, kad vienos penktosios kolonos šiai propagandai jau nebeužtenka, o kiekvienas kuriame nors krašte gyvenęs vokiečiai Anglijos ir Sovietų nutarimu apskelbiami nesuderinamais su „neutralumu“.

Vyr. Irano kariuomenės vadovybės komunikatai

TEHERANAS. DNB. Vyriausioji Irano kariuomenės vadovybė paskelbė šešis komunikatus: 1. Rugpiučio 25 d. ketvirtą valandą ryto sovietų karinės pajėgos peržengė mūsų sieną šiaurėje, o anglų kariuomenės dalys — Irano vakaruose ir pietuose. 2. Iš oro buvo bombarduoti šie atviri miestai: Tebris, Ardebilis, Rezayehas, Khoy, Aheris, Miandobas, Makous, Mahaganas, Benabas, Reštas, Haasankyadebas, Mianehas, Ahwas, Benderpahlavis. Lyginant su kariniais, tarp kitų karinių objektų buvo bombarduotos kareivinės, padaryti dideli nuostoliai civiliniams gyventojams. Prie Tebrio buvo numuštas vienas sovietų lėktuvas. 3. Motorizuotos sovietų kariuomenės dalys puolė Djoifos, Marando, Poldasht, Makousus, Kharaciaeddino kryptimis ir anglų kariuomenę — Khaneki-

no, Kassiširano, Daftchaneho, Abadano, Bendersapuro, Kassišano kryptimis. 4. Sovietų jūrų pajėgos puolė Kaspijos jūros pakraščius, o anglų jūros pajėgos — Bendersapurą ir Khorranaharą. 5. Visi karališkosios Irano armijos vienetai visur, kur tik susidūrė su priešu, kiek galint kiekiau kovojo ir gynė sienas. Vakaruose Irano armija sunaikino du šarvuotus automobilius, kas sumažino britų žygiavimo tempą. 6. Visose fronto kryptyse, rytuose, šiaurėje ir vakaruose gyventojų moralė yra labai gera, ir visi nori stoti į armiją, kad valėtų dalyvauti tėvynės gynime.

BOLŠEVIKŲ LĖKTUVAI BOMBARDUOJA ATVIRUS IRANO MIESTUS

TEHERANAS. DNB. Seniausias Teherano laikraštis „Iran“ prane-

kad ši pagalba Sovietų Sąjungai susideda iš aukštos rūšies lėktuvų benzino.

Domei iš patikimų šaltinių praneša, kad

maždaug 10 milijonų galonų aukštos rūšies lėktuvų benzino jau yra pakeliui iš Jungtinių Valstybių į Sovietų Sąjungą.

Keturi pakrauti laivai rugpiučio viduryje išplaukė iš Jungtinių Valstybių vakarų pakraščio.

TOKIO. DNB. Dėl Japonijos vyriausybės žingsnių Maskvoje ir Vašingtone ryšium su Jungtinių Valstybių lėktuvų benzino plukdyme į Vladivostoką laikraštis „Tokio Niši Niši“ praneša, kad Japonija šioms valstybėms pareiškusi savo rimčiausią susirūpinimą. Laikraštis „Kokumin Šimbun“ pareiškia, kad užsienių reikalų mi-

nisteris Tojoda todėl ėmėsi šio formalaus žingsnio, kadangi japonų vyriausybė negali abejingai žiūrėti į šį benzino gabenimą, turint galvoje jos pagėdavimą išlaikyti taiką Rytų Azijoje. „Jomiuri Šimbun“ pabrėžia, kad Japonija dėl arti Japonijos teritorijos vykdomų plukdyimų turinti atkreipti rimčiausią dėmesį ir pagėdauja, jog vyriausybė, be formalų diplomatinių žingsnių, tuo pat metu imtųsi „kitų tinkamų priemonių“.

TOKIO. DNB. Japonų vakariniai laikraščiai didelėmis raidėmis skelbia protestą prieš skysto kuro siuntimą iš Jungtinių Valstybių į Vladivostoką. Laikraščių antraštėse pareiškama, kad protestas esąs įspėjimas, nes Japonija tokių dalykų negalėsianti ramiai toleruoti. Čia esąs paliečiamas japonų imperijos prestižas.

Poznanėje teisiama 28 lenkų policininkai, kurie nužudė 350 vokiečių

POSEN. DNB. Poznanėje šiuo metu posėdžiauja specialus teismas, į kurį patraukti 28 buvo lenkų policininkai, kurie, prasidėjus Vokietijos ir Lenkijos konfliktui, lydėjo nuo Gnezno iki pat Varšuvos vieną Vokietijos piliiečių būrį ir kurie

kaltinami nužudę daugiau kaip 350 vokiečių.

Iš tardomųjų parodymų susidaro pasibaisėtinas vaizdas, kaip vokiečiai per tą, kaip jis buvo pavadin-

tas, „pragaro žygį“ buvo kankinami. Liudininkai vienbalsiai pareiškė, kad lenkai jau iš anksto buvo susitarę sunaikinti visus jų vedamus vokiečius.

Žudymai buvo atlikti tamsoje. Be jokio pasigalėjimo buvo užmušami nuo kelionės išvarge, atsiliekę vokiečiai.

Kaskart buvo pranešama, kiek žmonių užmušta. Priėjus prie Varšuvos, iš voros pryškio pasigirdo: „Leitenantas įsako: visus sušaudyti!“ Prie Mory sargybiniai imetė į dar likusių gyvų vokiečių tarpą rankines granatas, užmušdami 72 žmones. Šiuo metu tebeina pakviestų 120 liudininkų tardymas.

VOKIEČIŲ HIMNO 100 METŲ SUKAKTUVĖS

FALLERSLEBENAS. DNB. Vokietijos himno autorius Heinricho Hoffmanno von Fallerslebeno gimtajame mieste vakar buvo pradėtos himno 100 metų sukaktuvių iškilmės. Gauleiteris Telschowas pasakė kalbą, kurioje užmėję himno „Deutschland, ueber alles“ kelią per šį šimtmetį.

tové. Kanaquino ruože britų ir indų kariuomenės daliniai, nugalėję pasipriešinimą, užėmė Gilaną.

AMSTERDAMAS. DNB. Britų žinių tarnyba skelbia sovietų komunikatą, kurame tvirtinama, kad sovietų kariuomenė Irane paėmė Tebrio, Ardebilio ir Lissaro miestus.

